ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Ιουνίου 2004

σχετικά με καθεστώς ενισχύσεων εφαρμοσθέν από τη Σουηδία για την απαλλαγή από φόρο επί της ενέργειας από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 30 Ιουνίου 2004

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2004) 2210]

(Το κείμενο στη σουηδική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2005/468/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Έχοντας παράσχει στους ενδιαφερομένους, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της συνθήκης, τη δυνατότητα να διατυπώσουν τυχόν παρατηρήσεις τους ([1]), και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 11ης Ιουνίου 2003, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Σουηδία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με απαλλαγή από φόρο επί της ηλεκτρικής ενέργειας προς όφελος του μεταποιητικού κλάδου.

(2) Με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2003, η οποία καταχωρίσθηκε από την Επιτροπή αυθημερόν (A/34842), η Σουηδία διατύπωσε τις απόψεις της για την κίνηση της διαδικασίας.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 9 Αυγούστου 2003 ([2]). Σε αυτήν, η Επιτροπή καλούσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις απόψεις τους επί του υπόψη καθεστώτος ενισχύσεων.

(4) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις της οργάνωσης των εργοδοτών της Σουηδίας («Svenskt näringsliv», εφεξής: «η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας») στις 29 Σεπτεμβρίου 2003.

(5) Οι παρατηρήσεις της οργάνωσης των εργοδοτών της Σουηδίας ελήφθησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας ([3]) και διαβιβάστηκαν από την Επιτροπή στη σουηδική κυβέρνηση, στην οποία δόθηκε η ευκαιρία να τις σχολιάσει. Η Σουηδία δεν υπέβαλε καμία παρατήρηση σχετικά.

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(6) Ο νόμος περί φορολόγησης της ενέργειας τέθηκε σε ισχύ στη Σουηδία το έτος 1957. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, επιβάλλεται ενεργειακός φόρος στα ορυκτά καύσιμα και στην ηλεκτρική ενέργεια. Ο φόρος έχει ηθελημένες θετικές περιβαλλοντικές συνέπειες από την άποψη της εξοικονόμησης ενέργειας και της ενεργειακής αποδοτικότητας.

(7) Ο φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας καταβάλλεται ολοσχερώς από τα νοικοκυριά και από τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, καθώς και από μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι οποίες βαρύνονται με τον φόρο μόνο για την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιούν για θέρμανση η οποία δεν αποτελεί μέρος της μεταποιητικής διαδικασίας.

(8) Σύμφωνα με το κεφάλαιο 11 άρθρο 3 του νόμου περί φορολόγησης της ενέργειας, ισχύει πλήρης απαλλαγή από τον ενεργειακό φόρο για την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για μεταποιητικές διαδικασίες στη βιομηχανία (NACE αναθ. 1, τίτλοι Γ και Δ) ([4]). Η φοροαπαλλαγή ετέθη σε ισχύ υπό την παρούσα μορφή της την 1η Ιανουαρίου 1993, δηλαδή πριν από την προσχώρηση της Σουηδίας στον ΕΟΧ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έκτοτε δεν υπέστη καμία μεταβολή.

(9) Το ύψος του φόρου επί της ηλεκτρικής ενέργειας ανερχόταν κατά το υπό εξέταση χρονικό διάστημα από 0,198 έως 0,241 σουηδικές κορώνες ανά kWh.

([1]) ΕΕ C 189 της 9.8.2003, σ. 6.
([2]) Βλέπε υποσημείωση 1.

([3]) Δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1), ιδίως δε δυνάμει του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού, η διορία για την υποβολή τυχόν παρατηρήσεων εξέπνευσε στις 10 Σεπτεμβρίου 2003. Με επιστολή της 15ης Αυγούστου 2003, η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας ζήτησε την παράταση της διορίας έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2003, πράγμα που έγινε δεκτό από την Επιτροπή με επιστολή της 9ης Σεπτεμβρίου 2003.
([4]) Η εξαίρεση ισχύει επίσης για τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται θερμοκήπια. Η Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει χωριστή απόφαση σχετικά με την εξαίρεση που ισχύει για τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

(10) Οι σουηδικές αρχές εκτιμούν ότι η εφαρμογή πλήρους μείωσης συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων της τάξης των 11 000 εκατομμυρίων σουηδικών κορωνών περίπου σε ετήσια βάση (περίπου 1 190 εκατομμύρια ευρώ).

(11) Η Επιτροπή κίνησε διαδικασία λόγω των επιφυλάξεων που είχε ως προς τον χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης του μέτρου, καθώς και ως προς το συμβιβάσιμο της τυχόν κρατικής ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή θεωρούσε ότι η ρύθμιση για τη φοροαπαλλαγή συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η Επιτροπή διατύπωσε επιφυλάξεις για το συμβιβάσιμο της εικαζόμενης ενίσχυσης με το κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος [5] (εφεξής: «το κοινοτικό πλαίσιο»).

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

Οι παρατηρήσεις της οργάνωσης των εργοδοτών της Σουηδίας

(12) Η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας («Svenskt näringsliv») θεωρεί ότι οι φόροι επί της ηλεκτρικής ενέργειας και επί των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα πρέπει να αντιμετωπισθούν ως δύο συνιστώσες του ίδιου συστήματος φορολόγησης της ενέργειας. Ο λόγος είναι ότι υφίσταται στενός σύνδεσμος μεταξύ των δύο αυτών φόρων: για να μην προκαλείται υπερβολική αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει οποιαδήποτε αύξηση του φόρου επί των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα να αντισταθμίζεται από αντίστοιχη αύξηση του φόρου που βαρύνει την ηλεκτρική ενέργεια.

(13) Συνολικά, οι φόροι επί της ενέργειας αυξήθηκαν μεταξύ του 1993 και του 2004 κατά 27 000 εκατομμύρια σουηδικές κορώνες (3 000 εκατομμύρια ευρώ περίπου). Η αύξηση αυτή δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την παραχώρηση πλήρους απαλλαγής από τη φορολογία επί της ενέργειας στον μεταποιητικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό, η πλήρης απαλλαγή από τον φόρο επί της ηλεκτρικής ενέργειας δεν οδηγεί σε απώλεια κρατικών εσόδων, πράγμα που σημαίνει ότι το μέτρο δεν χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους.

(14) Η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας φρονεί ότι η ίδια η λογική του όλου συστήματος υπαγορεύει την παραχώρηση απαλλαγής στη σουηδική μεταποιητική βιομηχανία, και τούτο επειδή η βιομηχανία έχει ικανούς λόγους για να επιδιώκει μειώσεις της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι η ηλεκτρική ενέργεια αντιπροσωπεύει μεγάλο τμήμα του κόστους για τις υπόψη επιχειρήσεις. Προκειμένου να διατηρηθεί στο ίδιο επίπεδο η ανταγωνιστικότητα της σουηδικής βιομηχανίας τη στιγμή κατά την οποία η φορολόγηση της ενέργειας στο σύνολό της αυξάνεται, πρέπει η βιομηχανία να τυγχάνει απαλλαγής από τη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας.

(15) Με βάση τους λόγους που αναφέρει η σουηδική κυβέρνηση (βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 της παρούσας απόφασης), η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας θεωρεί ότι τα υπό εξέταση μέτρα ούτε στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό, ούτε ευνοούν συγκεκριμένους κλάδους παραγωγής.

(16) Για τους κατωτέρω λόγους, η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας αμφισβητεί ότι είναι δυνατό να αξιωθεί οποιαδήποτε επιστροφή για οποιαδήποτε εκ των σχετικών περιπτώσεων.

(17) Κατά πρώτον, σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ [6], είναι δυνατή η ανάκτηση μόνο παράνομης ενισχύσεως, η οποία στο άρθρο 1 στοιχείο στ) του ίδιου κανονισμού ορίζεται ως «*νέα ενίσχυση η οποία εφαρμόζεται κατά παράβαση του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης*». Επειδή η Επιτροπή, στο σημείο 2.2 της απόφασής της για την κίνηση εξεταστικής διαδικασίας, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το υπό εξέταση μέτρο συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση, δεν είναι δυνατό να αξιωθεί οποιαδήποτε ανάκτηση ex tunc.

(18) Κατά δεύτερον, δεν είναι δυνατό να αξιωθεί η επιστροφή της ενίσχυσης λόγω των δικαιολογημένων προσδοκιών των αποδεκτών της. Ο επίμαχος νόμος προτάθηκε από τη σουηδική κυβέρνηση και θεσπίστηκε από το σουηδικό κοινοβούλιο. Δεν είναι δυνατό να ζητάται από τις επιχειρήσεις να θέτουν εν αμφιβόλω αποφάσεις του κοινοβουλίου της ίδιας τους της χώρας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν υπάρχουν παλαιότερες αποφάσεις της Επιτροπής [7] με τις οποίες εγκρίθηκαν ρυθμίσεις προς όφελος του μεταποιητικού τομέα με το σκεπτικό ότι επρόκειτο για μέτρα γενικού χαρακτήρα. Εξάλλου, σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας [8], είναι δυνατή η διατήρηση σε ισχύ μηδενικού φορολογικού συντελεστή για την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνουν μεγάλοι χρήστες ηλεκτρικής ενέργειας από την 1η Ιανουαρίου 2004. Ένας επιμελής επιχειρηματίας έχει δικαίωμα να διακατέχεται από τη θεμιτή προσδοκία ότι πράγματι ισχύει η προαναφερθείσα ρύθμιση ακόμη και δύο έτη πριν από την ανωτέρω ημερομηνία.

(19) Κατά τρίτον, τυχόν αξίωση επιστροφής θα προσέκρουε στην αρχή της αναλογικότητας. Σκοπός κάθε αξίωσης επιστροφής είναι η αποκατάσταση της εικαζόμενης στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Πλην όμως, επειδή η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας δεν θεωρεί ότι το μέτρο στρεβλώνει ή απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό, δεν υφίσταται θεμιτό και γενικό συμφέρον προκειμένου να αξιωθεί η επιστροφή των ενισχύσεων. Εκτός αυτού, πολλές από τις οικείες επιχειρήσεις θα δυσκολεύονταν να επιστρέψουν την ενίσχυση, ενώ για ορισμένες από αυτές δεν μπορεί να αποκλεισθεί ο κίνδυνος πτώχευσης.

(20) Τέλος, η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας συμμερίζεται την άποψη της σουηδικής κυβέρνησης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 28 της παρούσας απόφασης) ότι η Επιτροπή δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

---

[5] ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

[6] ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 2003.

[7] Π.χ. κρατική ενίσχυση N 255/96 — Σουηδία — «Νόμος σχετικά με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης επί της ενέργειας» (ΕΕ C 71 της 7.3.1997, σ. 10) και NN 72/A/2000 — Σουηδία — «Παράταση του φορολογικού καθεστώτος για το διοξείδιο του άνθρακα» (ΕΕ C 117 της 21.4.2001, σ. 19).

[8] ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2004/75/ΕΚ (ΕΕ L 157 της 30.4.2004, σ. 100).

IV. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Η φοροαπαλλαγή δεν συνιστά πλεονέκτημα για τη σουηδική μεταποιητική βιομηχανία

(21) Η σουηδική μεταποιητική βιομηχανία χρησιμοποιεί ηλεκτρική ενέργεια σε υψηλή αναλογία εν συγκρίσει με τους ανταγωνιστές της σε άλλες χώρες, οι οποίοι αντί της ηλεκτρικής ενέργειας χρησιμοποιούν άνθρακα ή φυσικό αέριο. Επειδή οι εν λόγω πηγές ενέργειας έχουν τύχει φοροαπαλλαγής σε πολλά κράτη μέλη, η Σουηδία θεωρεί ότι είναι λογικό να χορηγηθεί στη σουηδική μεταποιητική βιομηχανία απαλλαγή από τον φόρο επί της ηλεκτρικής ενέργειας. Εκτός αυτού, το ύψος της φορολογίας που ισχύει στη Σουηδία για τον τομέα της ενέργειας είναι γενικά υψηλό σε σύγκριση με το αντίστοιχο επίπεδο σε πολυάριθμα άλλα κράτη μέλη. Δεν θα ήταν δυνατή η διαμόρφωση της φορολογίας σε τέτοια επίπεδα αν δεν ίσχυε φοροαπαλλαγή για την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνουν ορισμένοι κλάδοι της οικονομίας.

(22) Συνεπώς, η σουηδική κυβέρνηση δεν συμφωνεί ότι η φοροαπαλλαγή προσπορίζει στη σουηδική βιομηχανία κάποιο πλεονέκτημα σε σύγκριση με άλλα κράτη μέλη.

Απαιτείται εύλογο χρονικό διάστημα για την προσαρμογή του συστήματος φορολόγησης της ενέργειας

(23) Με επιστολή της 16ης Μαρτίου 2001, η σουηδική κυβέρνηση ενέκρινε τα μέτρα που προτείνονταν στα σημεία 75 έως 77 του κοινοτικού πλαισίου.

(24) Στις 8 Νοεμβρίου 2001, με απόφαση του Δικαστηρίου επί της υπόθεσης που αφορούσε την επιστροφή φόρου επί της ενέργειας στην Αυστρία, κατέστη σαφές ότι η χορήγηση σε συγκεκριμένο κλάδο της οικονομίας απαλλαγής από τον φόρο επί της ενέργειας συνιστά κρατική ενίσχυση [υπόθεση C-143/99, Adria-Wien Pipeline ([9])].

(25) Η σουηδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι κατά τον χρόνο έγκρισης των προταθέντων μέτρων από τη Σουηδία κατ' εφαρμογή του κοινοτικού πλαισίου δεν είχε καταστεί σαφές σε ποιο βαθμό τα μέτρα συνιστούσαν κρατική ενίσχυση. Έπειτα από την έκδοση της απόφασης επί της υπόθεσης Adria-Wien Pipeline, κατέστη σαφές στη σουηδική κυβέρνηση ότι τα μέτρα περιλαμβάνουν στοιχεία τα οποία δημιουργούν προβλήματα στον τομέα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Η Σουηδία υποστηρίζει, ωστόσο, ότι, επειδή η φορολόγηση της ενέργειας αποτελεί ένα τεχνικώς περίπλοκο ζήτημα, είναι αναγκαίο ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τη λήψη της σχετικής απόφασης από μέρους της κυβέρνησης μέχρι τη θέση σε ισχύ των τροποποιημένων κανόνων. Προβλέπεται ότι, αρχής γενομένης την 1η Ιουλίου 2004, θα επιβάλλεται ενεργειακός φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνει η μεταποιητική βιομηχανία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται για το κατώτατο ύψος του φόρου στη νέα οδηγία για τον ενεργειακό τομέα 2003/96/ΕΚ.

Ο φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας και ο φόρος επί της ενέργειας πρέπει να θεωρούνται ως ενιαίο σύστημα φορολογίας

(26) Στη Σουηδία επιβάλλεται ενεργειακός φόρος επί των ορυκτών καυσίμων και επί της ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ τα ορυκτά καύσιμα βαρύνονται επίσης με φόρο για την εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα. Η σουηδική κυβέρνηση θεωρεί τους φόρους αυτούς ως συνιστώσες του ίδιου συστήματος φορολογίας, σκοπός του οποίου είναι η αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Για τους λόγους αυτούς, η σουηδική κυβέρνηση φρονεί ότι η Επιτροπή, κατά την εξέταση του συμβιβάσιμου των επίμαχων ρυθμίσεων με την κοινή αγορά, οφείλει να λάβει υπόψη τη φορολογική επιβάρυνση που προκύπτει από όλες μαζί τις συνιστώσες του φορολογικού συστήματος αντί του να αξιολογεί την απαλλαγή από τον φόρο επί της ηλεκτρικής ενέργειας σαν να επρόκειτο για μεμονωμένο φαινόμενο.

Η Επιτροπή δεν συμμορφώθηκε με τη διαδικασία που προβλέπεται για την πρόταση μέτρων στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Επομένως, η ενίσχυση δεν είναι παράνομη και δεν είναι δυνατό να αξιωθεί η επιστροφή της

(27) Η σουηδική κυβέρνηση υπέβαλε επανειλημμένως στην Επιτροπή πληροφοριακά στοιχεία στα οποία εξηγείται στο σύνολό του το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων ([10]). Η Σουηδία θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό τήρησε την υποχρέωση την οποία υπέχει βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 όσον αφορά την παροχή όλων των πληροφοριακών στοιχείων που είναι αναγκαία για την εξέταση υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων από μέρους της Επιτροπής.

(28) Η σουηδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή, προτού να προτείνει κατάλληλα μέτρα, οφείλει να ενημερώσει το οικείο κράτος μέλος σε περίπτωση που θεωρεί ότι ένα μέτρο δεν είναι πλέον συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά. Πλην όμως, η Επιτροπή, χωρίς να έχει προβεί στην ενημέρωση αυτή, πρότεινε μέτρα όχι σε σχέση με συγκεκριμένα καθεστώτα, αλλά σε σχέση με όλα τα καθεστώτα που ίσχυαν κατά τον χρόνο έναρξης της ισχύος του νέου κοινοτικού πλαισίου για τις περιβαλλοντικές ενισχύσεις.

(29) Λόγω της τυπικώς λανθασμένης διαδικασίας που ακολουθήθηκε, η υπό εξέταση ενίσχυση δεν είναι παράνομη και συνεπώς δεν είναι δυνατό να αξιωθεί η ανάκτησή της.

Τυχόν ανάκτηση της ενίσχυσης θα συνιστούσε αναδρομική φορολογία, η οποία δεν είναι επιτρεπτή βάσει του σουηδικού συντάγματος

(30) Σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 άρθρο 10 δεύτερο εδάφιο του σουηδικού συντάγματος, δεν επιτρέπεται η επιβολή φόρου εάν ο φόρος αυτός δεν βασίζεται σε διάταξη νόμου η οποία ίσχυε κατά την επέλευση του γενεσιουργού συμβάντος του φόρου.

([9]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2001, στην υπόθεση C-143/99, *Adria-Wien Pipeline GmbH και Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH* κατά *Finanzlandesdirektion für Kärnten*, Συλλογή *2001, σ. I-8365*.

([10]) Παραδείγματος χάρη, οι σουηδικές αρχές, στην απάντησή τους στην επιστολή της Επιτροπής με ημερομηνία 7 Μαΐου 1996 (D/50485), διαβίβαζαν το πλήρες κείμενο του νόμου περί φορολόγησης της ενέργειας, από το οποίο προέκυπτε με σαφήνεια η πλήρης απαλλαγή από τον φόρο που ίσχυε για την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνει ο μεταποιητικός κλάδος. Επιπλέον επισυνάπτονταν συνοπτικές περιγραφές του μέτρου σε επιστολές της 15ης Απριλίου 1998 και της 31ης Μαΐου 1999, οι οποίες εστάλησαν στην Επιτροπή από τις σουηδικές αρχές.

(31) Επειδή η σουηδική νομοθεσία περί φορολογίας επί της ενέργειας δεν περιλαμβάνει διατάξεις βάσει των οποίων οι επιχειρήσεις της μεταποιητικής βιομηχανίας να υποχρεούνται να καταβάλλουν φόρο επί της ηλεκτρικής ενέργειας, οποιαδήποτε τροποποίηση της νομοθεσίας θα συνιστούσε περίπτωση αναδρομικής φορολογίας, η οποία είναι παράνομη βάσει του σουηδικού συντάγματος.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Εξεταστέα χρονική περίοδος

(32) Στην απόφασή της για την κίνηση διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 2, η Επιτροπή διατύπωνε το συμπέρασμα ότι το υπό εξέταση μέτρο συνιστούσε υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο i) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 από τη στιγμή της προσχώρησης της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως την 1η Ιανουαρίου 2002. Η Σουηδία έχει αποδεχθεί ρητώς τα προταθέντα από την Επιτροπή μέτρα, σύμφωνα με τα οποία όλα τα υφιστάμενα καθεστώτα περιβαλλοντικών ενισχύσεων έπρεπε υποχρεωτικά να ευθυγραμμισθούν με τις διατάξεις του κοινοτικού πλαισίου (σημείο 77). Η Επιτροπή απεφάνθη ότι αυτό δεν είχε γίνει στην παρούσα υπόθεση. Κατά συνέπεια, ζητήθηκε από τη Σουηδία να υποβάλει οποιαδήποτε παρατήρηση η οποία θα μπορούσε να παρουσιάζει χρησιμότητα για την εξέταση των δεδομένων της υπόθεσης με χρονική περίοδο αναφοράς το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2005.

(33) Οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τη σουηδική κυβέρνηση με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2003 καλύπτουν ρητώς το χρονικό διάστημα για το οποίο ζητήθηκαν διευκρινίσεις από την Επιτροπή. Η σουηδική κυβέρνηση έχει ασκήσει το δικαίωμα υπεράσπισης που της αναγνωρίζεται για ολόκληρη την κρίσιμη χρονική περίοδο.

(34) Δόθηκε η δυνατότητα σε τρίτους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις τυχόν παρατηρήσεις τους σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων κατά την ίδια χρονική περίοδο. Η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας («Svenskt näringsliv») υπέβαλε τις παρατηρήσεις της σχετικά με την απαλλαγή από τον φόρο επί της ενέργειας με επιστολή της 29ης Σεπτεμβρίου 2003. Επομένως, έχει γίνει σεβαστό το δικαίωμα των τρίτων ενδιαφερομένων να υποβάλουν τυχόν παρατηρήσεις τους.

(35) Ο νόμος για την τροποποίηση του νόμου σχετικά με τη φορολογία επί της ενέργειας (1994:1776) ([11]) προβλέπει τη θέση σε εφαρμογή νέου συστήματος για τη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο εν λόγω νόμος προβλέπεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2004 και κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή με επιστολή της 1ης Απριλίου 2004 ([12]). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρόκειται να εκδώσει αυτοτελή απόφαση για το συγκεκριμένο μέτρο.

(36) Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση του συμβιβάσιμου με την κοινή αγορά αφορά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τη λήξη ισχύος του παρόντος συστήματος.

Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

(37) Για να θεωρηθεί ότι ένα μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, πρέπει να πληρούνται συγχρόνως τέσσερις προϋποθέσεις. Το μέτρο πρέπει να ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις, να έχει επιλεκτικό χαρακτήρα, να χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους και να επηρεάζει τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(38) Για την αξιολόγηση του κατά πόσον το υπό εξέταση μέτρο ευνοεί τους αποδέκτες της ενίσχυσης, η Επιτροπή συγκρίνει μεταξύ τους επιχειρήσεις οι οποίες από αντικειμενική και νομική άποψη βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση ([13]). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν μπορεί να εκτιμήσει την κατάσταση της σουηδικής μεταποιητικής βιομηχανίας σε σύγκριση με τη μεταποιητική βιομηχανία κάποιας άλλης ευρωπαϊκής χώρας, αλλά οφείλει να εκτιμήσει τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνει η σουηδική μεταποιητική βιομηχανία σε σύγκριση με την κατάσταση που ισχύει για άλλου είδους επιχειρήσεις στη Σουηδία. Απ' αυτή την άποψη, το γεγονός ότι το υπό εξέταση μέτρο απαλλάσσει τις επιχειρήσεις του μεταποιητικού κλάδου από μία δαπάνη την οποία διαφορετικά θα ήταν υποχρεωμένες να καταβάλουν, προσποριζει στις επιχειρήσεις αυτές ένα πλεονέκτημα σε σύγκριση με άλλους κλάδους της σουηδικής βιομηχανίας. Το μέτρο καθιστά δυνατή τη χορήγηση φοροαπαλλαγής μόνο προς όφελος ορισμένων επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να τις ευνοεί σε σύγκριση με άλλες επιχειρήσεις, γεγονός το οποίο δυνητικά είναι ικανό να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.

(39) Η απαλλαγή αφορά αποκλειστικά και μόνο επιχειρήσεις του μεταποιητικού κλάδου (NACE αναθ. 1, τίτλοι Γ και Δ). Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αποφανθεί ([14]) ότι «*ούτε ο μεγάλος αριθμός των ωφελουμένων επιχειρήσεων ούτε η ποικιλία και η σημασία των κλάδων στους οποίους ανήκουν οι εν λόγω επιχειρήσεις καθιστούν δυνατό τον χαρακτηρισμό μιας κρατικής πρωτοβουλίας ως γενικού μέτρου οικονομικής πολιτικής*». Η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας επισημαίνει ότι η Επιτροπή, με τις αποφάσεις της N 255/1996 και NN 72/A/2000, ενέκρινε το σουηδικό καθεστώς φορολόγησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ως μέτρο γενικού χαρακτήρα. Ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί. Στην πρώτη από τις προαναφερθείσες αποφάσεις διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι το καθεστώς φορολόγησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα αποτελεί κρατική ενίσχυση η οποία είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά. Η έτερη απόφαση αφορά παράταση της ισχύος του ιδίου καθεστώτος, η οποία εγκρίνεται βάσει των ιδίων διατάξεων. Αντιθέτως, σύμφωνα με πάγια πρακτική της Επιτροπής ([15]), η οποία έχει επιβεβαιωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ ([16]), οι εξαιρέσεις που ισχύουν για τους βιομηχανικούς κλάδους υψηλής κατανάλωσης ενέργειας ή για κάποιον άλλον επιμέρους κλάδο της οικονομίας αξιολογούνται ως μέτρο επιλεκτικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η υπό εξέταση φοροαπαλλαγή έχει επιλεκτικό χαρακτήρα.

([11]) Συλλογή της σουηδικής νομοθεσίας (Svensk författningssamling — SFS) 2003:810.

([12]) Βλέπε την υπόθεση N 156/2004 — Σουηδία — «Ενεργειακός φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιεί ο μεταποιητικός κλάδος» (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

([13]) Βλέπε επί παραδείγματι την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-143/99, Adria-Wien Pipeline (υποσημείωση 9 της παρούσας απόφασης).

([14]) Βλέπε υπόθεση C-143/99, Adria-Wien Pipeline, σημείο 48.

([15]) Απόφαση 2002/676/ΕΚ, ΕΚΑΧ της Επιτροπής σχετικά με την «εισφορά κλιματικών αλλαγών» στο Ηνωμένο Βασίλειο (ΕΕ L 229 της 27.8.2002, σ. 15)· ενίσχυση N 449/01 — Γερμανία — «Μεταρρύθμιση του οικολογικού φόρου» (ΕΕ C 137 της 8.6.2002, σ. 24)· ενίσχυση N 74/A/02 — Φινλανδία — «Ενισχύσεις σε επιχειρήσεις υψηλής κατανάλωσης ενέργειας» (ΕΕ C 104 της 30.4.2003, σ. 9) και C 33/2003 (πρώην NN 34/2003) — Αυστρία — «Επιστροφή ενεργειακού φόρου κατά τα έτη 2002 και 2003» (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

([16]) Υπόθεση C-143/99, Adria-Wien Pipeline (βλέπε υποσημείωση 9).

(40) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επιλεκτικότητα του μέτρου δεν υπαγορεύεται από τη λογική του όλου συστήματος, και τούτο επειδή δεν συμβαδίζει με το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται ο συγκεκριμένος φόρος. Απεναντίας, η απαλλαγή συνιστά αδιαμφισβήτητη παρεκτροπή από την όλη διάρθρωση και λειτουργία του φόρου. Σκοπός του φόρου είναι να παροτρυνθούν οι επιχειρήσεις να λάβουν μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι οικείες επιχειρήσεις λαμβάνουν ήδη σε μεγάλο βαθμό μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας προκειμένου να μειώσουν τα ενεργειακά τους κόστη, ο ενεργειακός φόρος ασκεί συμπληρωματική, καθοδηγητική επίδραση. Η κατανάλωση ενέργειας εξαρτάται εν γένει από την εφαρμοζόμενη τεχνική και η διαπίστωσή της είναι κατ' ανάγκη βραχυπρόθεσμη. Μακροπρόθεσμα, είναι υπό κανονικές συνθήκες δυνατό, π.χ. μέσω τεχνικών προόδων και καινοτομιών, να επιτευχθούν περαιτέρω βελτιώσεις από την άποψη της αποδοτικότητας. Υπό την έννοια αυτή, μία απαλλαγή από τον φόρο επί της ενέργειας για τις επιχειρήσεις του μεταποιητικού κλάδου (οι οποίες εξ ορισμού προκαλούν επίσης ρύπανση του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι η κατανάλωση ενέργειας σε όλους τους κλάδους είναι εξίσου βλαβερή για το περιβάλλον), δεν εμπίπτει στη λογική του όλου συστήματος.

(41) Το μέτρο επιβαρύνει το Δημόσιο και χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους, διότι το Δημόσιο αποδέχεται απώλεια φορολογικών εσόδων. Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας ότι δεν υφίσταται διαφυγή φορολογικών εσόδων, με το σκεπτικό ότι το ποσό των φόρων επί της ηλεκτρικής ενέργειας και επί του διοξειδίου του άνθρακα που όντως εισπράττεται, έχει αυξηθεί. Αντιθέτως, η εφαρμογή αυξημένου φορολογικού συντελεστή συνεπάγεται την ακόμη μεγαλύτερη διαφυγή φορολογικών εσόδων εξαιτίας της απαλλαγής.

(42) Μερικοί τουλάχιστον από τους αποδέκτες της ενίσχυσης δραστηριοποιούνται σε τομείς στους οποίους πραγματοποιούνται συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Κατά συνέπεια, το υπό εξέταση μέτρο δύναται να επηρεάσει τις συναλλαγές αυτές και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.

(43) Εν κατακλείδι, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά

(44) Η Επιτροπή εμμένει στην άποψή της ότι ο ενεργειακός φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι δυνατό να αξιολογηθεί από κοινού με τον ενεργειακό φόρο επί της εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα. Τούτο οφείλεται σε δύο λόγους, όπως επισημαίνεται στην απόφαση για την κίνηση διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 2. Κατά πρώτον, ο φόρος επί του διοξειδίου του άνθρακα δεν εφαρμόζεται επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά δεύτερον, ο ενεργειακός φόρος επί της ηλεκτρικής ενέργειας δεν έχει τις ίδιες ηθελημένες συνέπειες για την εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα σε σχέση με τον φόρο επί του διοξειδίου του άνθρακα, δεδομένου ότι στη Σουηδία το 90 % του ηλεκτρισμού παράγεται σε πυρηνικές ή υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας. Επομένως, ο ενεργειακός φόρος επί της ενέργειας πρέπει να αξιολογηθεί αυτοτελώς.

(45) Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001, το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων αποτελούσε υφιστάμενη κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο i) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Βάσει του σημείου 77 του κοινοτικού πλαισίου και ως συνέπεια της αποδοχής των σχετικών κατάλληλων μέτρων από τη Σουηδία, έπρεπε κατά το μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα και το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2002 κάθε κρατική ενίσχυση για την προστασία του περιβάλλοντος να είχε προσαρμοσθεί κατά τρόπον ώστε να συνάδει με το κοινοτικό πλαίσιο.

(46) Η σουηδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι απαιτείται ένα εύλογο χρονικό διάστημα για την καθιέρωση νέου συστήματος φορολόγησης της ενέργειας το οποίο να συμπλέει με το κοινοτικό πλαίσιο. Κατ' αρχάς, έχουν ήδη παρέλθει δυόμισι έτη από τη διορία για την προσαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων, ούτως ώστε να καταστεί συμβατό με το κοινοτικό πλαίσιο μέχρι τη θέση σε ισχύ μεταρρυθμισμένου συστήματος φορολόγησης της ενέργειας. Παρόλο που η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η φορολόγηση της ενέργειας αποτελεί από τη φύση της περίπλοκη υπόθεση, θεωρεί ότι ένα χρονικό διάστημα δυόμισι ετών είναι υπέρμετρα μεγάλο. Κατά δεύτερον, η σουηδική κυβέρνηση δεν αξιοποίησε τη δυνατότητα που είχε να ζητήσει παράταση της προθεσμίας για την υλοποίηση του κοινοτικού πλαισίου ως προς ορισμένα μέτρα, όπως έπραξαν τόσο η Γαλλία όσο και η Γερμανία ([17]). Αντ' αυτού, οι σουηδικές αρχές, με επιστολή της 16ης Μαρτίου 2001, ενέκριναν τα μέτρα που είχε προτείνει η Επιτροπή. Αν η σουηδική κυβέρνηση είχε κάποιο πρόβλημα με την τροποποίηση του καθεστώτος ενισχύσεων εντός της ταχθείσας προθεσμίας, μπορούσε να είχε εγκρίνει μεν τα προταθέντα μέτρα, αλλά με την επιφύλαξη της εξαίρεσης της εφαρμογής τους ως προς το επίμαχο καθεστώς.

(47) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέτασε το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με το κοινοτικό πλαίσιο. Στην απόφαση περί της κίνησης διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε την άποψη ότι καμία άλλη από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ δεν φαίνεται να είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω. Η εκτίμηση αυτή πρέπει πλέον να επιβεβαιωθεί μετά τη διεξαγωγή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας δεν έγινε επίκληση καμιάς νέας περίστασης η οποία να είναι ικανή να αμβλύνει τις ανησυχίες που εξέφραζε η Επιτροπή στην απόφασή της για την κίνηση επίσημης εξεταστικής διαδικασίας. Επομένως, η Επιτροπή εξάγει τα ακόλουθα συμπεράσματα.

(48) Στο σημείο 51.2 του κοινοτικού πλαισίου ορίζεται ότι οι διατάξεις του σημείου 51.1 είναι δυνατό να εφαρμοσθούν οσάκις ένας φόρος έχει αξιοσημείωτα θετικές συνέπειες στην προστασία του περιβάλλοντος και εφόσον η εκάστοτε παρέκκλιση έχει καταστεί απαραίτητη λόγω σημαντικής τροποποίησης των οικονομικών συνθηκών, που έχει ως αποτέλεσμα την εξαιρετικά δύσκολη θέση των επιχειρήσεων από άποψη ανταγωνισμού. Η φορολόγηση της ενέργειας κατατείνει στο να αποτελέσει κίνητρο για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Το τρέχον σουηδικό σύστημα φορολόγησης της ενέργειας έχει διατηρηθεί σε ισχύ αμετάβλητο από το 1993. Υπό την έννοια αυτή, το μέτρο ισοδυναμεί με απαλλαγή από υφιστάμενο φόρο που αποφασίστηκε κατά τη θέσπιση του φόρου. Για τον λόγο αυτό, εμπίπτει στο σημείο 51.2 του κοινοτικού πλαισίου, το οποίο παραπέμπει στις προϋποθέσεις συμβατότητας που καθορίζονται στο σημείο 51.1.

([17]) ΕΕ C 34 της 7.2.2002, σ. 13.

(49) Για το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 είναι εφαρμοστέο το σημείο 51.1β) δεύτερη περίπτωση του κοινοτικού πλαισίου, δεδομένου ότι ο υπό εξέταση φόρος είναι εθνικός φόρος ο οποίος επιβλήθηκε ελλείψει κοινοτικού. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, οι επιχειρήσεις που δικαιούνται μείωση πρέπει παρόλα αυτά να καταβάλλουν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου. Ο λόγος της πρόβλεψης αυτής είναι η διατήρηση ενός κινήτρου ούτως ώστε οι οικείες επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις. Τούτο προκύπτει από τη διατύπωση της πρώτης περίπτωσης του σημείου 51.1β), βάσει του οποίου επιτρέπονται μειώσεις εναρμονισμένου φόρου υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό που πραγματικά καταβάλλουν οι επιχειρήσεις που δικαιούνται μείωση είναι υψηλότερο του ελάχιστου κοινοτικού σε τέτοιο επίπεδο *«που να παρακινεί τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος»*. Η υφιστάμενη απαλλαγή οδηγεί στην εφαρμογή μηδενικού φορολογικού συντελεστή για την ηλεκτρική ενέργεια που ο μεταποιητικός κλάδος χρησιμοποιεί για τις μεταποιητικές του εργασίες. Η Επιτροπή δύναται επομένως να συμπεράνει ότι οι οικείες επιχειρήσεις δεν κατέβαλλαν σημαντικό μέρος του εθνικού φόρου. Ως εκ τούτου, το υπό εξέταση μέτρο, υπό τη σημερινή του μορφή και για το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003, δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με το κοινοτικό πλαίσιο. Επειδή δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμο ούτε βάσει κάποιου άλλου λόγου, το μέτρο πρέπει να κηρυχθεί ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά.

(50) Όπως επισημαίνεται στο σημείο 18, η οδηγία 2003/96/ΕΚ τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2004. Στην εν λόγω οδηγία λαμβάνεται ρητώς υπόψη ο στόχος της προστασίας του περιβάλλοντος (βλέπε ιδίως τις αιτιολογικές σκέψεις 3, 6, 7 και 12). Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η τήρηση των κατώτατων επιπέδων φορολογίας που προβλέπονται στην οδηγία 2003/96/ΕΚ παρέχει στις επιχειρήσεις ένα κίνητρο για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί επίσης ότι η τήρηση των κατώτατων επιπέδων φορολογίας ισοδυναμεί με την καταβολή σημαντικού μέρους του εθνικού φόρου, όπως επιτάσσει η δεύτερη περίπτωση του σημείου 51.1β) του κοινοτικού πλαισίου. Κατά συνέπεια, το υπό εξέταση σουηδικό μέτρο, για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003, μπορεί να κηρυχθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, αλλά μόνο στον βαθμό που ο φόρος τον οποίον υποχρεούνται να καταβάλουν οι αποδέκτες της ενίσχυσης ανταποκρίνεται στις κατώτατες τιμές που καθορίζονται στην οδηγία 2003/96/ΕΚ. Εξ αυτού συνάγεται ότι το ύψος της ασυμβίβαστης ενίσχυσης ανέρχεται στο ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των κατώτατων επιπέδων φορολογίας σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ.

(51) Για το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως τη λήξη της ισχύος του τρέχοντος συστήματος, ο επίμαχος φόρος υπόκειται σε εναρμόνιση βάσει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ. Επομένως, είναι εφαρμοστέα η πρώτη περίπτωση του σημείου 51.1β) του κοινοτικού πλαισίου. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, μία μείωση φόρου μπορεί να εγκριθεί υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό φόρου που πράγματι καταβάλλουν οι οικείες επιχειρήσεις μετά τη μείωση εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από το ελάχιστο κοινοτικό ποσό. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματική χρήση καθορίζεται σε 0,5 ευρώ ανά MWh. Τούτο σημαίνει ότι εν προκειμένω δεν τηρήθηκε το νομοθετικώς προβλεπόμενο κατώτατο επίπεδο φορολογίας. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφοι 2 και 4 της ίδιας οδηγίας, επιτρέπεται η εφαρμογή μηδενικού φορολογικού συντελεστή για ενεργειοβόρες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συνάψει συμφωνίες ή παρεμφερείς πράξεις με τις οποίες δεσμεύονται να προβούν στη λήψη μέτρων με σκοπό την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων ή αυξημένης ενεργειακής αποδοτικότητας, το αποτέλεσμα των οποίων να ισοδυναμεί με το αποτέλεσμα που θα είχε επιτευχθεί εάν είχαν τηρηθεί οι συνήθεις ελάχιστοι κοινοτικοί συντελεστές. Στην παρούσα υπόθεση δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της εφαρμογής μηδενικού φορολογικού συντελεστή. Επομένως, για το χρονικό διάστημα μετά την 1η Ιανουαρίου 2004 ισχύει ομοίως το συμπέρασμα ότι το σουηδικό μέτρο μπορεί να κηρυχθεί συμβιβάσιμο μόνο στο μέτρο που οι αποδέκτες της ενίσχυσης υποχρεούνται να καταβάλουν το ελάχιστο ύψος φόρου που καθορίζεται στην οδηγία 2003/96/ΕΚ.

(52) Επί τη βάσει των προεκτεθέντων η Επιτροπή εξάγει το συμπέρασμα ότι το υπό εξέταση μέτρο, για τη χρονική περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τη λήξη ισχύος της εξαίρεσης υπό την παρούσα μορφή της, δεν συμβιβάζεται με το κοινοτικό πλαίσιο, ούτε με την οδηγία 2003/96/ΕΚ. Η ασυμβίβαστη ενίσχυση αντιστοιχεί στο ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των κατώτατων επιπέδων φορολογίας σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ.

Αξίωση επιστροφής ενίσχυσης που έχει κριθεί ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά

(53) Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, οσάκις διαπιστώνεται ότι παρανόμως χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, είναι υποχρεωτικό να αξιωθεί η επιστροφή της από τον αποδέκτη. Με την επιστροφή της ενίσχυσης αποκαθίστανται στο μέτρο του δυνατού οι συνθήκες ανταγωνισμού οι οποίες επικρατούσαν πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Το γεγονός ότι δεδομένη ενίσχυση χορηγείται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, πράγμα το οποίο πράγματι ισχύει κατά κανόνα, δεν ασκεί επίδραση στην αξίωση επιστροφής, και τούτο επειδή η κοινοτική νομοθεσία κατισχύει της νομοθεσίας των κρατών μελών.

(54) Παρόλα αυτά, στο άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ορίζεται ότι η «*Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου*». Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ ([18]) και με την πρακτική που προκύπτει από συναφείς αποφάσεις της Επιτροπής, όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης, εξαιτίας ενεργειών της ίδιας της Επιτροπής, θεωρεί δικαιολογημένα ότι η χορήγηση της ενίσχυσης έγινε σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, τότε η αξίωση για την ανάκτηση της ενίσχυσης αντιβαίνει σε γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.

([18]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1987, στην υπόθεση 223/85, Rijn-Schelde-Verolme (RSV) κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4617.

(55) Εναπόκειται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέριμνα για την ευθυγράμμιση των εθνικών ρυθμίσεων με τους κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων ούτως ώστε να αποτρέπονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, για την κοινοποίηση κάθε κρατικής ενίσχυσης στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ και για τη μη εφαρμογή των ενισχύσεων μέχρι τη διενέργεια σχετικής έρευνας. Καταρχήν, οι επιχειρήσεις δεν δύνανται να αξιώσουν προστασία ένεκα δικαιολογημένων προσδοκιών οσάκις πρόκειται για παράνομη κρατική ενίσχυση. Εάν επιτυχημένες επιχειρήσεις μπορούσαν να επικαλούνται εθνική νομοθεσία, έστω και αν αυτή έχει θεσπισθεί καλή τη πίστει, η οποία όμως δεν συνάδει με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων με αποτέλεσμα να προκαλεί στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό, τότε δεν θα επιτυγχανόταν ο σκοπός του κοινοτικού ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων.

(56) Στην απόφασή του επί της υπόθεσης C-265/85, Van den Bergh και Jurgens BV κατά Επιτροπής [19], το Δικαστήριο απεφάνθη ότι *«[…] κάθε επιχειρηματίας, τον οποίο κάποιο όργανο έκανε να ελπίζει βάσιμα, έχει τη δυνατότητα να επικαλεστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Όταν εξάλλου ένας προνοητικός και ενημερωμένος επιχειρηματίας είναι σε θέση να προβλέψει τη θέσπιση κοινοτικού μέτρου ικανού να βλάψει τα συμφέροντά του, δεν μπορεί να επικαλεστεί τα οφέλη από τέτοια αρχή, αφού θεσπιστεί το μέτρο αυτό»*.

(57) Οι σουηδικές αρχές διατείνονται ότι η ενίσχυση δεν είναι επιστρεπτέα διότι η Επιτροπή δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις τις οποίες υπείχε σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή πρότεινε στα κράτη μέλη, προκειμένου να ευθυγραμμίσουν τις υφιστάμενες ενισχύσεις με το νέο κοινοτικό πλαίσιο, να προβούν στην τροποποίηση των υφιστάμενων καθεστώτων τους τα οποία προβλέπουν την παροχή κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, ούτως ώστε αυτά να έχουν καταστεί συμβατά με το κοινοτικό πλαίσιο το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2002. Η σχετική νομολογία [20] έχει επιβεβαιώσει ότι μία πρόταση αυτής της μορφής, η οποία προβλέπεται στο κοινοτικό πλαίσιο, συνιστά ένα μέσο για την ανάπτυξη στέρεας και τακτικής συνεργασίας, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να εξετάζει σε συνεχή βάση τα υφιστάμενα προγράμματα ενισχύσεων και να υποβάλλει προτάσεις για τα κατάλληλα μέτρα που είναι αναγκαίο να ληφθούν. Η επίτευξη συμφωνίας που να καλύπτει πλήρως το σύνολο των υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων μεταξύ της Επιτροπής και εκάστου κράτους μέλους θα ήταν πρακτικώς αδύνατη, και είναι λογικό να ανατεθεί στα κράτη μέλη η ευθύνη για την προσαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων. Τούτο δε ισχύει κατά μείζονα λόγο επειδή τα κράτη μέλη συμμετέχουν στην επεξεργασία των νέων πλαισίων κανόνων και γνωρίζουν πολύ καλά, ήδη προτού τα πλαίσια αυτά τεθούν σε ισχύ, το πώς τα πλαίσια πρόκειται να επηρεάσουν τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων. Σχετικά με το ζήτημα αυτό, οι σουηδικές αρχές υποστηρίζουν ότι η Σουηδία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων, π.χ. με το να της υποβάλει το πλήρες κείμενο του σουηδικού νόμου που αφορά τη φορολογία επί της ενέργειας. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αποστολή και η χρήση των σχετικών πληροφοριακών στοιχείων έγιναν σε άλλο πλαίσιο και ότι η υποβολή των σχετικών διευκρινίσεων εν πάση περιπτώσει δεν μπορεί να υποκαταστήσει την επίσημη κοινοποίηση που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

(58) Η οργάνωση των εργοδοτών της Σουηδίας υποστηρίζει ότι η ενίσχυση αποτελεί υφιστάμενη ενίσχυση και ότι για τον λόγο αυτό δεν είναι δυνατό να αξιωθεί η ανάκτησή της. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα μέτρο μπορεί να θεωρηθεί υφιστάμενη ενίσχυση μόνο για το χρονικό διάστημα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2001. Από την 1η Ιανουαρίου 2002 και μετά, η ενίσχυση κατέστη νέα ενίσχυση, διότι έπρεπε να είχε ευθυγραμμισθεί με το κοινοτικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με το επιχείρημα της οργάνωσης των εργοδοτών της Σουηδίας.

(59) Συμπερασματικώς, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία της Σουηδίας δικαιολογεί καθ' οιονδήποτε τρόπο την έκδοση απόφασης η οποία να μην περιλαμβάνει αξίωση ανάκτησης της ενίσχυσης. Ωστόσο, από τη νομολογία του Δικαστηρίου των ΕΚ προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει εξ ιδίας πρωτοβουλίας να λαμβάνει υπόψη εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, υπαγορεύουν τη μη έγερση αξίωσης για την ανάκτηση παρανόμως χορηγηθείσας ενίσχυσης, οσάκις η αξίωση επιστροφής θα αντέβαινε σε γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, όπως είναι ο σεβασμός της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του αποδέκτη.

(60) Σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, το εκάστοτε κράτος μέλος δεσμεύεται να εφαρμόσει τα κατάλληλα μέτρα μόνον αφ' ης στιγμής έχει αποδεχθεί τα μέτρα που έχουν προταθεί. Τούτο έχει επιβεβαιωθεί από τη νομολογία [21]. Εξ αυτού συνάγεται ότι η μεταβολή του χαρακτηρισμού του μέτρου από υφιστάμενη ενίσχυση σε νέα ενίσχυση ήταν συνέπεια της αποδοχής από μέρους της σουηδικής κυβέρνησης των κατάλληλων μέτρων που προτείνονταν στο κοινοτικό πλαίσιο.

(61) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, είναι εύλογο να θεωρηθεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν δημοσίευσε την αποδοχή του κοινοτικού πλαισίου από μέρους της σουηδικής κυβέρνησης ενδέχεται να είχε ως συνέπεια να θεωρήσουν καλή τη πίστει ορισμένοι εκ των δικαιούχων ότι το εθνικό μέτρο εξακολουθούσε να θεωρείται υφιστάμενη ενίσχυση. Στο άρθρο 26 ορίζεται ότι η Επιτροπή δημοσιεύει «*σύντομη ανακοίνωση*

[19] Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, στην υπόθεση C-265/85, Van den Bergh και Jurgens BV κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1155, σημείο 44.

[20] Απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 2002, στην υπόθεση C-242/00, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σελ. I-5603, σημείο 28.

[21] Υπόθεση C-242/00, Γερμανία κατά Επιτροπής (βλέπε υποσημείωση 20), απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 1996, στην υπόθεση C-311/94, IJssel-Vliet, Συλλογή 1996, σ. I-5023, σημεία 36 και 37 και απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2000, στην υπόθεση C-288/96, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-8237, σημεία 62 έως 65.

των αποφάσεων που λαμβάνει σύμφωνα με […] το άρθρο 18 σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παράγραφος 1». Στο άρθρο 18 του ίδιου κανονισμού ορίζεται ότι *«εφόσον η Επιτροπή […] συνάγει ότι το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων δεν είναι συμβιβάσιμο ή δεν είναι πλέον συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, εκδίδει σύσταση με την οποία προτείνει κατάλληλα μέτρα στο οικείο κράτος μέλος».* Το άρθρο 19 παράγραφος 1 προνοεί ότι αφού το οικείο κράτος μέλος αποδεχθεί τα προταθέντα μέτρα, η Επιτροπή *«σημειώνει τη διαπίστωση αυτή»* και ενημερώνει σχετικά το κράτος μέλος.

(62) Η Επιτροπή δεν δημοσίευσε την αποδοχή από μέρους του κάθε κράτους μέλους των μέτρων που είχε προτείνει για την εφαρμογή του κοινοτικού πλαισίου. Για τον λόγο αυτό είναι δύσκολο για την Επιτροπή να αποδείξει ότι οι αποδέκτες ήταν σωστά ενημερωμένοι για την αποδοχή των μέτρων από μέρους της σουηδικής κυβέρνησης, καθώς και για τη συνακόλουθη μεταβολή του χαρακτηρισμού της ενίσχυσης από υφιστάμενη σε νέα ενίσχυση. Ωστόσο, κατά τον χρόνο δημοσίευσης της απόφασης της Επιτροπής για την κίνηση διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 2 έπρεπε να ήταν σαφές στους αποδέκτες ότι το μέτρο είχε παύσει να θεωρείται υφιστάμενη ενίσχυση και όχι υπήρχε περίπτωση να μη συμβιβάζεται με το κοινοτικό πλαίσιο. Η δημοσίευση εν προκειμένω πραγματοποιήθηκε στις 9 Αυγούστου 2003.

(63) Επί τη βάσει του συνόλου του ανωτέρω σκεπτικού, η Επιτροπή εξάγει στην παρούσα υπόθεση το συμπέρασμα ότι η τυχόν αξίωση για την επιστροφή των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης περί της κίνησης εξεταστικής διαδικασίας θα αντέβαινε στην αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή αποφασίζει κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 να μην αξιώσει την ανάκτηση των ενισχύσεων για τη χρονική περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 8 Αυγούστου 2003.

(64) Αντιθέτως, κάθε ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε μετά τις 9 Αυγούστου 2003 είναι επιστρεπτέα.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(65) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Σουηδία έχει παρανόμως διατηρήσει σε ισχύ χωρίς μεταβολή το νόμο 1994/1776 περί φορολογίας επί της ενέργειας μετά την 1η Ιανουαρίου 2002, κατά παράβαση της υποχρέωσης που απορρέει γι' αυτήν από το γεγονός ότι απεδέχθη τα σχετικά κατάλληλα μέτρα τα οποία είχε προτείνει η Επιτροπή και κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

(66) Το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

(67) Μετά την 1η Ιανουαρίου 2002, η ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με το κοινοτικό πλαίσιο, ιδίως δε με το σημείο 51.1β) αυτού, καθώς και με όλες τις άλλες εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ. Επειδή δεν υφίσταται κανένας άλλος λόγος στον οποίον να μπορεί να βασισθεί το συμβιβάσιμο του καθεστώτος ενισχύσεων ως έχει, τούτο είναι ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά.

(68) Επιβάλλεται να αξιωθεί η επιστροφή κάθε παρανόμως καταβληθείσας ενίσχυσης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Στην περίπτωση αυτή, η χρονική περίοδος που λαμβάνεται ως βάση για την ανάκτηση της ενίσχυσης άρχεται την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης της Επιτροπής για την κίνηση διαδικασίας με αντικείμενο την παρούσα υπόθεση δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 2 και λήγει κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του νέου καθεστώτος περί φορολόγησης της ενέργειας. Επομένως, είναι επιστρεπτέα κάθε ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε από τις 9 Αυγούστου 2003 έως τις 30 Ιουνίου 2004.

(69) Η παρούσα απόφαση αφορά το υπό εξέταση καθεστώς ενισχύσεων και η εφαρμογή της πρέπει να είναι άμεση, ιδίως σε ό,τι αφορά την ανάκτηση κάθε μεμονωμένης ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί βάσει του καθεστώτος. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι μία απόφαση σχετικά με δεδομένο καθεστώς ενισχύσεων δεν επηρεάζει την πιθανότητα να κριθεί μία μεμονωμένη ενίσχυση, συνολικά ή εν μέρει, ως συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά με βάση τα ατομικά της χαρακτηριστικά, παραδείγματος χάρη εάν πρόκειται για ατομική ενίσχυση η οποία εμπίπτει στους κανόνες για τις ενισχύσεις de minimis ή σε συνάρτηση με μελλοντική απόφαση της Επιτροπής ή στο πλαίσιο της εφαρμογής καθεστώτος απαλλαγής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η φοροαπαλλαγή την οποία έχει χορηγήσει η Σουηδία μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 βάσει του νόμου 1994/1776 σχετικά με τη φορολογία επί της ενέργειας συνιστά καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που η Σουηδία έχει εφαρμόσει παράνομα κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Πρόκειται για ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά στο μέτρο που οι αποδέκτες της απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του ελάχιστου ύψους φόρου που καθορίζεται στην οδηγία του Συμβουλίου 2003/96/ΕΚ. Δεδομένου ότι δεν είναι εφαρμοστέος κανένας άλλος λόγος για να θεωρηθεί η ενίσχυση συμβιβάσιμη, η υπό εξέταση ενίσχυση πρέπει να θεωρηθεί ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η Σουηδία οφείλει να καταργήσει το καθεστώς ενισχύσεων που μνημονεύεται στο άρθρο 1 στον βαθμό που αυτό εξακολουθεί να παράγει αποτελέσματα.

Άρθρο 3

1. Η Σουηδία οφείλει να λάβει κάθε μέτρο που είναι απαραίτητο προκειμένου να ανακτηθεί από τους δικαιούχους η ενίσχυση για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 1.

2. Η Σουηδία οφείλει να ματαιώσει την καταβολή κάθε ενίσχυσης της οποίας η καταβολή εκκρεμεί, με ισχύ από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας απόφασης.

3. Η ανάκτηση πραγματοποιείται χωρίς καθυστέρηση σύμφωνα με τις διαδικασίες του εθνικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

4. Οι ενισχύσεις προς ανάκτηση προσαυξάνονται με τους τόκους που υπολογίζονται από την ημερομηνία στην οποία οι ενισχύσεις τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων μέχρι την ημερομηνία της επιστροφής τους.

5. Οι τόκοι υπολογίζονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής [22].

Άρθρο 4

Η Σουηδία πληροφορεί την Επιτροπή, εντός διμήνου από την ημερομηνία γνωστοποίησης της παρούσας απόφασης, σχετικά με τα μέτρα που σχεδιάζει να λάβει ή έχει ήδη λάβει με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Για τον σκοπό αυτό, συμπληρώνει το έντυπο που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Σουηδίας.

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2004.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

[22] ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληροφορίες σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή της απόφασης 2005/468/ΕΚ της Επιτροπής

1. **Συνολικός αριθμός δικαιούχων και συνολικό ποσό των προς ανάκτηση ενισχύσεων**

1.1. Αναφέρατε λεπτομερώς κατά ποίον τρόπο θα υπολογιστεί το ποσό της προς ανάκτηση ενίσχυσης από τον κάθε δικαιούχο:

— κεφάλαιο

— τόκοι

1.2. Ποιο είναι το συνολικό ποσό της παράνομα καταβληθείσας ενίσχυσης που πρέπει να ανακτηθεί (ακαθάριστο ισοδύναμο ενίσχυσης, τιμές έτους …), το οποίο έχει χορηγηθεί βάσει του καθεστώτος.

1.3. Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός δικαιούχων από τους οποίους πρέπει να ανακτηθεί παρανόμως χορηγηθείσα ενίσχυση βάσει του παρόντος καθεστώτος.

2. **Προβλεπόμενα και ήδη ληφθέντα μέτρα για την ανάκτηση της ενίσχυσης**

2.1. Παρακαλείσθε να αναφέρετε λεπτομερώς τι μέτρα προβλέπονται και τι μέτρα έχουν ληφθεί για την άμεση και αποτελεσματική ανάκτηση της ενίσχυσης. Προσδιορίστε τη νομική βάση των εν λόγω μέτρων.

2.2. Μέχρι πότε θα έχει ολοκληρωθεί η ανάκτηση;

3. **Πληροφορίες σχετικά με καθέναν από τους δικαιούχους**

Στο συνημμένο πίνακα παρακαλείσθε να συμπληρώσετε τα στοιχεία σχετικά με κάθε δικαιούχο από τον οποίο πρέπει να ανακτηθεί παράνομα χορηγηθείσα ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος.

Στοιχεία δικαιούχου	Ποσό της παράνομα χορηγηθείσας ενίσχυσης (*) Νόμισμα:	Επιστραφέν ποσό (**) Νόμισμα:

(*) Ποσό της τεθείσας στη διάθεση του δικαιούχου ενίσχυσης (σε ακαθάριστα ισοδύναμα επιχορήγησης, τιμές έτους …).
(**) Ακαθάριστο επιστραφέν ποσό (περιλαμβανομένων των τόκων).